

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ"

Галузь знань	23 Соціальна робота
Шифр та назва спеціальності	231 Соціальна робота
Назва освітньо-професійної програми	Соціальна робота
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	Фундаментальних дисциплін та інформатики
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Форма навчання	очна (денна), заочна

Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові	Мінцер Озар Петрович
Посада	завідувач кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	доктор медичних наук професор
Електронна адреса	kiittdn01@nuozu.edu.ua
Телефон	(044) 205 49 55
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/informatyky/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/1864-mintser-ozar-petrovych#gsc.tab=0
Консультації	четвер: 14.00–16.00

Прізвище, ім'я, по батькові	Бабінцева Лариса Юріївна
Посада	професор кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	доктор біологічних наук професор
Електронна адреса	kiittdn05@nuozu.edu.ua

Телефон	(044) 205 49 55
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/informatyky/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/1865-babintseva-larysa-yuriiivna#gsc.tab=0
Консультації	вівторок: 14.00–16.00
Прізвище, ім'я, по батькові	Бойченко Наталія Михайлівна
Посада	професор кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	доктор філософських наук професор
Електронна адреса	n_boychenko@nuozu.edu.ua
Телефон	(044) 205 49 87
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/informatyky/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/9960-boychenko-nataliia-mykhaliivna#gsc.tab=0
Консультації	понеділок: 10.30–15.30, четвер: 10.30–15.30

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Методологія наукових досліджень у галузі соціальної роботи» займає важливе місце в програмі підготовки магістрів із спеціальності. Вивчення навчальної дисципліни дає можливість набутти загальних і спеціалізованих теоретичних знань і практичних умінь за спеціальністю; закладає основи науково–дослідної роботи, а також управління міжнародними та національними соціальними проектами і програмами. Дисципліна має міждисциплінарний і трансдисциплінарний характер, оскільки інтегрує в собі знання з кількох галузей.
Мета дисципліни	професійна підготовка кваліфікованих спеціалістів, здатних розв'язувати складні соціальні та управлінські завдання із застосуванням методології наукових досліджень у галузі соціальної роботи, визначення методів і технологій проведення наукових досліджень, реалізації проектів і програм.
Завдання дисципліни	1) оволодіння знаннями про основи сучасних наукових досліджень, створення інновацій у соціальній роботі, основи чинного законодавства у галузі науки; про логічні форми наукового мислення, методологічні рівні, принципи та методи наукового пошуку; 2) набуття навиків дослідника: здійснення аналізу, оцінювання та синтез складних соціальних та управлінських ідей; пошук, оброблення та аналіз інформації із різних джерел, застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності; 3) формування та розвиток знань, умінь і навиків, необхідних для ефективного використання сучасних програм загального та спеціального призначення у галузі соціальної роботи, загальної цифрової грамотності;

	4) удосконалення здатності до розв'язання суспільно значущих проблем у галузі соціальної роботи, інтеграції науки та практики; здатності розробляти, впроваджувати та управляти науковими проєктами; здійснювати дослідницьку та науково-дослідну роботу; дотримання вимог до наукових публікацій, принципу академічної доброчесності; організація та здійснення власного наукового дослідження, оформлення та оприлюднення результатів наукових досліджень.
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін: соціальна та гуманітарна політика, соціальний менеджмент і маркетинг соціальних послуг, соціально-правове забезпечення системи соціального захисту населення, європейська політика соціального захисту населення, професійна комунікація державною та іноземною мовами.
Постреквізити	Навчальна дисципліна є базою для вивчення таких дисциплін: система соціальних служб, центрів та закладів України, антикризовий менеджмент системи соціального захисту, актуальні проблеми державного управління системою надання соціальних послуг, професійно-орієнтована практика тощо.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК10. Здатність працювати в команді.</p> <p>Фахові (спеціальні) компетентності:</p> <p>ФК1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.</p> <p>ФК3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проєктувати та моделювати соціальні ситуації.</p> <p>ФК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.</p> <p>ФК10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.</p> <p>ФК12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.</p> <p>ФК16. Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.</p> <p>ФК 17. Здатність до планування, організації, координації, моніторингу соціальної роботи, оцінювання потреб у соціальних послугах.</p> <p>Інструментальні компетентності: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи, інформаційно-комунікаційні технології та програмні продукти.</p>

Результати навчання	<p>ПРН1. Розв'язувати складні завдання та проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРН2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації до їхнього впровадження.</p> <p>ПРН4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.</p> <p>ПРН5. Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних.</p> <p>ПРН7. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань і здійснення наукового дослідження.</p> <p>ПРН14. Визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики.</p> <p>ПРН16. Розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні.</p>
Обсяг дисципліни	<p>Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин.</p> <p>Для очної (денної) форми навчання: аудиторних 54 години, самостійна робота 66 годин.</p> <p>Для заочної форми навчання: аудиторних 20 годин, самостійна робота 100 годин.</p>
Форма підсумкового контролю	Залік
Строки викладання дисципліни	Дисципліна викладається в <u>2</u> семестрі.

Програма дисципліни

Назви тем

1.	Наука як універсальна система знань
2.	Методи наукового дослідження в соціальній роботі
3.	Управління науковими проектами
4.	Кваліфікаційна (магістерська) робота: вимоги, структура, захист
5.	Культура наукової діяльності. Академічна доброчесність

Самостійна робота здобувача освіти

Код теми	Зміст самостійної роботи	Обсяг самостійної роботи, годин	
		очна (денна) форма	заочна форма
1	Наука як універсальна система знань	12	20
2	Методи наукового дослідження в соціальній роботі	14	20
3	Управління науковими проектами	14	20
4	Кваліфікаційна (магістерська) робота: вимоги, структура, захист	12	20
5	Культура наукової діяльності. Академічна доброчесність	14	20

Самостійна робота являється елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни, затверджується кафедрою, підлягає щорічному перегляду з метою дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Список завдань надається здобувачам на першому занятті з певної теми. Самостійна робота з дисципліни виконується у формі написання есе, вирішення кейсу, реферату, підготовки презентації. Для здобувачів заочної форми навчання перевіркою підготовки в міжсесійний період являється контрольна робота. Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві за день до проведення залікового заняття. Приклад одного з видів завдань: підготувати презентацію власного наукового проекту, пов'язаного з темою магістерської роботи. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 61 балу.

Примірний перелік питань для підсумкового контролю

1. Поняття і характеристика науки як системи знань.
2. Основні функції науки в сучасних умовах.
3. Наукові знання, їх відмінності від звичайних знань.
4. Класифікація наук, її призначення і способи побудови.
5. Фундаментальні науки, їх характеристика.
6. Прикладні науки та їх значення.
7. Поняття міждисциплінарності та трансдисциплінарності в наукових дослідженнях.
8. Структура науки як системи знань і визначення її окремих елементів, складових частин.
9. Об'єкти наукових досліджень в соціальній роботі.
10. Значення розроблення державних науково-дослідних/технічних програм у розвитку країни та їх види.
11. Поняття наукового дослідження. Особливості сучасних наукових досліджень.
12. Представлення наукового дослідження як наукового проекту.
13. Визначення об'єкта та предмета наукового дослідження.
14. Організація робочого місця наукового працівника.
15. Основні завдання науково-дослідної роботи студентів.

16. Культура наукової діяльності.
17. Особливості магістерської роботи.
18. Специфіка застосування методів математичного аналізу соціологічних даних.
19. Значення процесу створення та перетворення нової інформації на дослідній і завершальній стадіях науково-дослідного процесу.
20. Зміст і роль апробації як завершальної стадії науково-дослідного процесу.
21. Основні групи методів наукових досліджень.
22. Загальні методи в наукових дослідженнях, відмінність їх від спеціальних методів.
23. Роль інформаційних технологій у проведенні наукового дослідження.
24. Значення понять "ризик" і "конфаундер" у соціальних дослідженнях.
25. Прийняття управлінських рішень у соціальних дослідженнях.
26. Емпіричний і теоретичний рівні пізнання та їх зв'язок із загальними методами наукових досліджень.
27. Основні групи спеціальних методів дослідження.
28. Принцип академічної доброчесності.
29. Дизайн наукових досліджень.
30. Застосування спеціальних методів для оброблення зібраної інформації.
31. Методи проведення аналітичної роботи, особливості їх використання.
32. Системний підхід у наукових дослідженнях.
33. Структура доказів. Використання прямих і непрямих доказів у наукових дослідженнях.
34. Цифровізація наукової діяльності.
35. Спростування в науково-дослідній роботі.
36. Соціологічний інструментарій у наукових дослідженнях.
37. Систематизація результатів наукового дослідження.
38. Застосування міжнародних стандартів у соціальних наукових дослідженнях і управлінні проектами.
39. Організація збору та документальне оформлення інформації/даних.
40. Організація обміну науковою інформацією в процесі дослідження.
41. Інструментарій пошуку інформації за темою науково-дослідної роботи.
42. Систематизація результатів наукового дослідження.
43. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні.
44. Впровадження й ефективність результатів наукових досліджень.
45. Особливості кількісних та якісних соціальних досліджень. Змішані методи дослідження.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання

На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проєктор, слайди тощо.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувач за завданнями, під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження).

Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

Методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- самоконтроль і взаємоконтроль;
- рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. К.: ДП «УкрНДЦ», 2016. 17 с.
2. Методологія наукових досліджень: підручник / Данильян О.Г., Дзьобань О.П. — Харків: Право, 2019. 368 с.
3. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. / Медвідь В.Ю., Данько Ю.М., Кобелянська І.І. — Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
4. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посібник / Злепко С.М., Мінцер О.П., Павлов С.В. та ін. — Луцьк: ЛБІ МНТУ, Вінниця: ВНТУ, 2011. 185 с.
5. Основи наукових досліджень: навч. посіб. (2-е вид.) / Корягін М., Чік В. — К.: Алерта, 2019. 492 с. ISBN 978-617-566-533-6.
6. Управління науковими проектами / Сазонець І., Ковшун Н. — К.: Центр навчальної літератури, 2021. 208 с.
7. Філософія освіти: навчальний посібник. (2-ге вид.) / за наук. ред. акад. В. П. Андрущенко [та ін.]. — К.: вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с.

Допоміжна

1. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / Важинський С.Е., Щербак Т.І. — Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Онтологія в системній біомедицині : монографія / Мінцер О.П., Попова М.А., Приходнюк В.В., Стрижак О.Є. — К.: ТОВ «Календар ТМ», 2021. 300 с.
3. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / Шейко В.М., Кушнарєнко Н. М. — К.: Знання, 2008. 310 с.
4. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Цехмістрова Г.С. — К.: видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с.
5. ISO/IEC 20013:2020 «Інформаційні технології для навчання, освіти та професійної підготовки — Еталонна основа інформації електронного портфоліо». URL: <https://www.iso.org/obp/ui/ru/#iso:std:iso-iec:20013:ed-1:v1:en>.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека електронних підручників. URL: <http://www.book-ua.org/>.
2. Загально академічний портал наукової періодики. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal/>.
3. Інтернет-портал мережі УРАН доступу до електронних наукових публікацій <http://biblio.uran.ua/>.
4. Cambridge University Press — колекція журналів. URL: <http://journals.cambridge.org/>.
5. Scientific method. Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com/science/scientific-method>.

Загальна схема оцінювання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік/іспит	
90 - 100	170 – 200	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання
82 - 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
75 - 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
68 - 74	125 – 139	D		непогано
61 - 67	111 – 124	E		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 – 110	FX	не зараховано	необхідне перескладання
1 - 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються наступним чином: Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою / для галузі знань 22 Охорона здоров'я – 200-бальною шкалою . Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни – сума рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни. Остаточна оцінка рівня знань здобувачів очної (денної) форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 75 балів, і рейтингу з атестації – 25 балів. Для здобувачів заочної форми навчання відповідно з рейтингу навчальної роботи – 50 балів і рейтингу з атестації – 50 балів.
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
75-81	C				
68-74	D	Задовільно			
61-67	E				
35-60	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано		
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни			

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
  - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
  - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний і практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
  - здійснювати самостійну підготовку до занять відповідно до затвердженого плану;
  - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт відповідно до теми заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
  - складати відповідно до графіку поточний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
  - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
  - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
  - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
  - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Університету.